

Augšupejošās (ascendējošās) aortas protezēšana

Aorta ir lielākais asinsvads ķermenī, kurš nodrošina asins piegādi no kreisā sirds kambara uz visiem orgāniem.

Aortas aneirisma rodas tad, kad tās sieniņa paliek vāja, izstiepjās un aorta paplašinās. Visi aortas aneirismas cēloņi nav apzināti, tomēr ir zināms, ka to ietekmē ateroskleroze, augsts asinsspiediens, kā arī saistaudu saslimšanas, t.sk. Marfāna sindroms vai iedzimts divviru aortas vārstulis.

Augšupejošā aorta var tikt aizvietota ar sintētisku asinsvada protēzi. Ja aorta jāprotezē uzreiz virs aortas vārstuļa, tad iespējama arī aortas vārstuļa protezēšana un koronāro artēriju implantēšana aortas protēzē. Šo operāciju sauc par aortas saknes protezēšanu.

Kādi ir augšupejošās aortas aneirismas simptomi?

Daudzi pacienti ar ascendējošās aortas aneirismu neizjūt nekādus klīniskos simptomus.

Tomēr aneirisma var radīt šādus simptomus:

- Aizdusa
- Sāpes krūtīs
- Sāpes mugurā (starp lāpstiņām)
- Klepus
- Sēkšana
- Balss aizsmakums vai grūtības norīt.

Ja aneirisma plīst, tas var radīt aortas disekciju vai smagu iekšējo asiņošanu. Tā var būt nāvējoša, ja netiek neatliekami operēta.

Kāds ir operācijas risks?

Ja operācija tiek veikta plānveidā, risks ir zems. Visi riski tiks apspriesti ar Jūsu ķirurgu pirms operācijas konsultācijā.

Kāpēc operācija ir nepieciešama?

Neveicot operāciju, aneirismai var notikt disekcija (atslāņošanās) vai tā var pilnībā plīst. Abi šie notikumi ir dzīvību apdraudoši. Iespēja, ka aneirisma plīsīs ir atkarīga no tās izmēra un veidošanās ātruma. Ja augšupejošās aortas aneirisma ir lielāka kā 5,5cm diametrā, plīsuma varbūtība ir liela.

Kā tiek veikta operācija?

Operācijas laikā krūšu kurvis tiek atvērts, pārdalot krūšu kaulu, lai nodrošinātu pieeju sirdij. Tad sirds tiek pievienota mākslīgās asinsrites mašīnai, kas pilnībā pārņem plaušu un sirds funkcijas un ļauj ķirurgam uz laiku apturēt sirdsdarbību. Kamēr sirds ir apturēta, ķirurgs veic aortas nomaiņu ar asinsvadu protēzi. Ja nepieciešams, tiek

veikta aortas vārstuļa protezēšana un koronāro artēriju implantācija asinsvadu protēzē. Kad viss izdarīts, tiek atjaunota sirdsdarbība, un mākslīgās asinsrites aparāts tiek atvienots. Krūšu kauls tiek slēgts ar stieplēm. Operācijas ilgums parasti ir no 3 līdz 6 stundām.

Ko sagaidīt?

Pirms operācijas:

- 6 dienas pirms operācijas Jūs nedrīkstat lietot medikamentus, kas satur aspirīnu. Šīs zāles var palielināt asins zudumu operācijas laikā. Konsultējaties ar savu ārstu, ja lietojat asins šķidrinošus preparātus.
- Jāpārtrauc smēķēšana. Smēķētājiem ir palielināts gļotu daudzums plaušās, ko pēc operācijas ir grūti likvidēt.
- Iespējams Jūs vairs neēdīsiet un nedziesiet pirmsoperācijas vakarā. Ja esat diabētiķis, konsultējaties ar savu ārstu par medikamentu lietošanu.
- Pirms operācijas būs nepieciešams veikt izmeklējumus – plaušu rentgenogrammu, urīna analīzi, EKG, asins analīzes.
- Iestājoties slimnīcā ņemiet līdzi visus savus regulāri lietojamus medikamentus un uzrādiet to ārstam vai medmāsi.
- Jūsu ārsts izskaidros Jums operāciju un lūgs parakstīt tai piekrišanu.
- Jūs satiksiet citus sirds komandas ārstus – anesteziologu, kardiologu u.c.

Procedūras laikā:

- Dienu pirms operācijas Jūs drīkst apciemot piederīgie.
- Jums lūgs izņemt nepastāvīgās zobu protēzes, zobu tiltiņus, noņemt rotaslietas, nagu laku pirms operācijas.
- Pirms operācijas var tikt noskūts ķermeņa apmatojums no krūtīm, kājām un rokām
- Operācijas laikā un tūlīt pēc tās Jums urīnpūslī atradīsies urīna katetrs, lai nodrošinātu urīna attecī.
- Jūs saņemsiet iemidzinošus un atsāpinošus medikamentus. Operācijas laikā būsiet aizmidzis.
- Iespējams, Jums būs nelieli stimulācijas vadi uz krūtīm. Ja nepieciešams, tie tiks izmantoti, lai kontrolētu Jūsu sirds ritmu. Pirms došanās mājās šie vadi tiks izņemti.
- Pēc operācijas Jums krūtīs būs divas vai trīs trubiņas, kas būs pievienotas aparātam, kas nodrošina liekā šķidruma un gaisa drenāžu no krūšu kurvja. Parasti tās tiek izņemtas pēc vienas vai divām dienām.

Pēc operācijas:

- Jūs tiksiet nogādāts kardioreanimācijas un intensīvās terapijas nodaļā.

- Elpceļos Jums būs elpošanas caurulīte, kura būs pievienota elpināšanas aparātam. Kad Jūs pamodīsieties un sāksiet elpot patstāvīgi, trubiņa tiks izņemta.
- Pēc trubiņas izņemšanas no elpceļiem, Jums tiks uzlikta skābekļa maska vai maza trubiņa zem deguna, lai piegādātu skābekli.
- Ja jūtiat sāpes, sakiet to medmāsi, Jums tiks iedoti pretsāpju medikamenti.
- Jums būs nepieciešams veikt dziļas ieelpas un jāklepo 10-20 reizes stundā, lai novērstu šķidruma krāšanos plaušās.
- Pēc operācijas Jums jāaktivizējas pēc iespējas ātrāk, sarunāties ar savu ģimeni un draugiem. Tas palīdzēs Jums ātrāk izvēstoties, justies labāk un piederīgi par Jums mazāk uztrauksies. Prasiet palīdzību, kad tā Jums nepieciešama.
- Jums jāsāk staigāt pēc iespējas ātrāk.
- Ja asinsvads tika ņemts no Jūsu kājas, tā varētu būt pietūkusi. Jums jānēsā elastīgā saite, guļot piepateļot kāju virs sirds līmeņa, sēžot nekrustojat kājas.
- Tiklīdz Jūsu veselības stāvoklis būs stabils, Jūs no intensīvās terapijas nodaļas tiksiet pārvests uz nodaļas palātu.
- Jums būs intravenozais katetrs, iespējams, skābekļa inhalācijas un pieslēgts monitors, lai uzraudzītu Jūsu sirdi.
- Pēc nepieciešamības Jums veiks plaušu rentgenogrammu, asins analīzes un citus testus.
- Pēc operācijas Jums var būt anēmija (samazināts hemoglobīna daudzums). Tas ir normāli un var likt Jums justies nogurušam.
- Brūcēm būs kosmētiskās intrakutānās šuves, kuru izņemšana nav nepieciešama.
- Pakāpeniski tiks palielināta fiziskā slodze.
- Jums tiks iedots buklets, kas palīdzēs izprast pēcoperācijas posmu.
- Pēc slimnīcas var turpināt ārstēšanos rehabilitācijas centrā.
- Pēc 3 mēnešiem nepieciešama kontroles vizīte pie ķirurga.

Kam jāpievērš uzmanība?

- Ja jūtiat sāpes aiz krūšu kaula.
- Ja brūce uz krūšu kaula paliek sarkana, sāpīga, karsta, pietūkusi vai parādās izdalījumi, ziņojat par to savam ārstam.
- Ja Jūsu ķermeņa temperatūra vairākas dienas pieaug virs 38.5 C, ziņojiet par to savam ārstam.
- Ja Jūsu svars sācis pieaugt, ievērojiet pietūkumu kājās, sācies elpas trūkums slodzes laikā, ziņojat par to savam ārstam.